

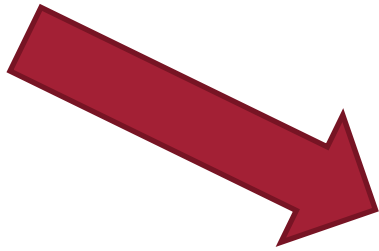
# **Afectivitat i vivència de la sexualitat**

**Tastet de formació 2019**

Sònia Díaz



# Informació del curs



## **Nom, durada i formadora**

**Afectivitat i vivència de la sexualitat de les  
persones grans en àmbits institucionalitzats.**

Modalitats de 8, 10 o 12 hores

Sònia Díaz, sociòloga



**acra**

Associació Catalana de  
Recursos Assistencials

# Informació del curs

## Objectius

1. Reflexionar sobre el concepte de sexualitat.
2. Respondre als propis tabús i estereotips al voltant de la sexualitat i l'edat.
3. Identificar com tractem el respecte a la sexualitat en l'àmbit institucionalitzat.
4. Abordar situacions pràctiques en el nostre àmbit de treball.



# Informació del curs

## Metodologia

S'utilitzarà una combinació entre l'explicació dels conceptes i coneixements més de caire teòric amb les activitats pràctiques.

S'utilitza la informació dels participants en relació al centre, per la qual cosa, els exemples són propers a fi de fer més efectiva la gestió del coneixement i la consolidació de les competències.



# Informació del curs

## Programa

1. Concepte de sexualitat i salut sexual
2. Estereotips de la sexualitat i l'envelliment.
3. La sexualitat en l'àmbit institucionalitzat.
4. L'ACP, un model que ens ajuda a tractar la sexualitat
5. Eines per a saber tractar el respecte a la sexualitat.
6. La sexualitat en persones amb demència.



# Conceptes

## Salut sexual

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) entén per salut sexual:



“Un estat de benestar físic, emocional, mental i social en relació amb la sexualitat; no és només l'absència de malalties o disfuncions. **La salut sexual requereix un acostament positiu** i respectuós a la sexualitat i relacions sexuals, així com la possibilitat de tenir experiències sexuals plaents i segures, lliures de coerció, discriminació i violència ”.

## Sexualitat

La sexualitat és una dimensió de l'ésser humà que **ens acompanya durant tota la nostra vida**. Té a veure amb la forma en què ens expressem i ens percebem com a éssers sexuats.



# Conceptes

## Sexualitat



La sexualitat inclou l'activitat sexual però no es limita a aquesta. Abasta també aspectes tan variats com la identitat i els rols de gènere, l'orientació sexual, l'erotisme, la intimitat, els nostres pensaments, creences, actituds i valors sobre la sexualitat, el desig i les fantasies, etc.

Que algú no sigui sexualment actiu no vol dir que no tingui vida sexual.



# Estereotips

*“Si els vells manifesten els mateixos desitjos, els mateixos sentiments, les mateixes reivindicacions que els joves, causen escàndol. En ells, l’amor i la gelosia semblen odiosos o ridículs; la sexualitat, repugnant; la violència, irrisòria.”*

*La vellesa, Simone de Beauvoir*

# Estereotips

- La menopausa és la fi de la sexualitat
  - La Viuda Alegre i el Vell Verd
  - Es perd interès pel sexe
- Les persones grans no es masturben
  - Les persones grans són tan fràgils que el sexe és perjudicial per la seva salut



# Sexualitat i ACP

## La sexualitat i el model ACP

**Pilar Rodríguez defineix l'any 2010 AICP:** “L’atenció integral centrada en la persona és la que es dirigeix a la consecució de millores en tots els àmbits de la qualitat de vida i el benestar de la persona, partint del respecte ple a la seva dignitat i drets, dels seus interessos i preferències i comptant amb la seva participació efectiva”.

El dret a ser tractat amb **dignitat**.

El dret al fet que les **preferències** es prenguin en compte.

El dret a prendre **decisions** sobre la pròpia vida.

El dret a tenir un **projecte** de vida propi.

El dret gaudir de la **sexualitat?**

# Sexualitat i ACP



**Principi d'autonomia:** garantir l'autonomia implica donar suport al dret de les persones a l'autodeterminació seves preferències i expressions sexuals, i a garantir el seu dret a la privacitat.

**Principi de beneficència:** fa referència al fet que la persona pugui gaudir de la intimitat, el plaer i emocions positives vinculades a l'experiència sexual.

**Principi de no-maleficència:** En el domini sexual, es tractaria d'evitar que la persona estigués exposada a riscos associats a comportaments sexuals no consentits o a ser víctima d'abusos.

**Principi de justícia:** implica sospesar amb cura qualsevol intervenció que suposi la restricció de l'activitat sexual de la persona sobre la qual s'aplica.

'Sexualidad en entornos residenciales de personas mayores', guías de la Fundación Pilares.

**acra**

Associació Catalana de  
Recursos Assistencials

# Les residències



“Volem que a la residència es trobin com a casa”

- Com és **l'entorn físic** de la residència? (habitacions dobles, portes obertes, accés prohibit a les habitacions..)
- Com actuen **els professionals**? (recolzen, ignoren, oprimeixen, infantilitzen) Estan formats?
- Amb **quin model** d'atenció s'hi treballa? Assistencial?
- Quin **perfil de residents** hi ha? Quina tolerància a les mostres d'afecte en públic hi ha?
- I **els familiars**? Estan preparats?
- Tenim informació sobre com tractar la diversitat sexual?
- **Respectem totes les formes de diversitat?**

# Les residències

## Persona autònoma

- Saber que són relacions sexuals **consentides**
- Saber si **entén** el tipus de relació que manté
- Saber si **ha comunicat** a algú la seva relació
- **Facilitar espais** adequats per a “no molestar” i no ser molestats”
- Saber si té **informació** sobre malalties de transmissió sexual
- Guardar **confidencialitat**
- **Observar** si hi ha alguna reacció negativa (estat de salut, emocional, etc.) i positiva



# Les residències

## Persona amb demència

Les demències no eliminen les necessitats sexuals (com ara la necessitat d'experimentar intimitat corporal o afectiva, o plaer sexual) d'aquelles persones que les pateixen, però sí que poden afectar la seva capacitat de reconèixer-les i/o satisfer-los adequadament.

- Tenir en compte si són elacions entre dues persones amb demència o entre una persona amb demència i l'altre no
- Saber quin **nivell de consciència** hi ha
- Veure **les reaccions** (positives/versus negatives)
- Intentar **no prejudicar** i sobreprotegir
- Analitzar **els riscos** de salut, emocionals...
- Parlar-ho amb els familiars, si cal
- Valorar de quines pràctiques sexuals estem parlant



**acra**

Associació Catalana de  
Recursos Assistencials

# Les residències

## Persona amb demència

Les **conductes inapropiades**:

- **Reacció** dels familiars, personals, residents davant les conductes inapropiades
- **No ho podem ignorar**
- **Conèixer** la seva història de vida, sexual, avaluació física i cognitiva
- **Explicar** a la persona que el seu comportament és inapropiat assertivament
- Veure si hi ha **un possible origen** (avorriments, soledat, confusió, cridar l'atenció..)
- **L'objectiu** no és que una persona deixi de satisfer les necessitats sexual sinó que deixin de ser inapropiades



# Moltes gràcies

Si voleu rebre més informació,  
poseu-vos en contacte amb ACRA.  
[formacio@acra.cat](mailto:formacio@acra.cat)  
93.241.78.40

